

Εκατό χρόνια μετά: Χριστούγεννα στο μέτωπο

Κώστας Καραμαλής

Χριστούγεννα 1914 ανάμεσα στις γραμμές του μετώπου

Για τα φετινά Χριστούγεννα, η αγγλική αλυσίδα σούπερ-μάρκετ Sainsbury's κυκλοφόρησε ένα φιλμάκι για τα Χριστούγεννα εκείνου του φοβερού 1914.

Είναι βασισμένο στην πραγματική ιστορία που συνέβη πριν από εκατό χρόνια στα χαρακώματα του Δυτικού Μετώπου στα πρώτα Χριστούγεννα του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου. Μία εβδομάδα πριν από τη γιορτή διάφορες Γερμανικές, Βρετανικές Γαλλικές και Βελγικές μονάδες εφάρμοσαν, ανεπίσημα, ανακωχή και σταμάτησαν τις εχθροπραξίες τις ημέρες των Χριστουγέννων. Υπάρχουν διάφορες αναφορές ότι αυτό ξεκίνησε όταν στρατιώτες άρχισαν να στολίζουν τα δέντρα και τα χαρακώματα με κεριά και φανάρια και να τραγουδούν κάλαντα, στα οποία απαντούσαν με αντίστοιχα τραγούδια τα εχθρικά χαρακώματα. Λέγεται ότι ακολούθησαν ανταλλαγές επισκέψεων, δώρων και ευχών. Και την ημέρα των Χριστουγέννων, σε πολλά σημεία, οι αντίπαλοι συναντήθηκαν ανάμεσα στα χαρακώματα και γιόρτασαν μαζί.

Γερμανοί και Βρετανοί στρατιώτες μαζί http://en.wikipedia.org/wiki/Christmas_truce

Υπάρχουν διάφορες αναφορές για κοινές θρησκευτικές λειτουργίες από στρατιωτικούς ιερείς. Η κοινή κουλτούρα, ειδικά γύρω από τη μεγάλη γιορτή, έφερε τους εχθρούς κοντά. Βέλγοι στρατιώτες λέγεται ότι έδωσαν σε Γερμανούς γράμματα για τις οικογένειές τους στο κατεχόμενο Βέλγιο. Μια επίμονη αναφορά υπάρχει για αγώνες ποδοσφαίρου που οργανώθηκαν μεταξύ Γερμανών και Βρετανών στρατιωτών την ημέρα των Χριστουγέννων. Το ποδόσφαιρο ήταν πρόσφατη αγγλική επινόηση που είχε ταχύτατη διάδοση στην Ευρώπη και παραπέρα. Οι γιορταστικές εκχειρίδες συνεχίστηκαν μέχρι την Πρωτοχρονιά και ακόμα αργότερα.

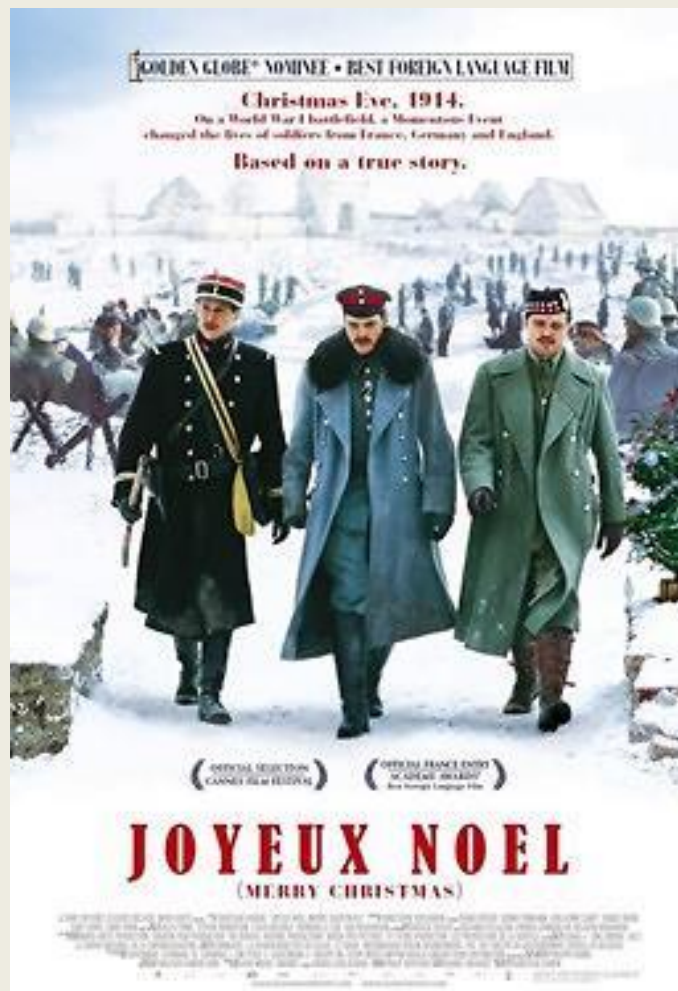

<http://www.nrk.no/sport/fotball/den-absurde-fotballkampen-1.11414245>

Η φωτογραφία αυτή πάντως δείχνει μόνο Βρετανούς στρατιώτες του Μεγάλου Πολέμου

Στην ανεπίσημη αυτή εκχειρία φαίνεται ότι συμμετείχαν και πολλοί αξιωματικοί και από τα δύο μέρη. Αλλά οι ανώτερες διοικήσεις δεν χάρηκαν καθόλου. Οι μονάδες που «συναδελφώθηκαν με τον εχθρό» μετατέθηκαν σε άλλα σημεία. Δεν είναι εύκολο να πυροβολήσεις αυτόν που λίγο πριν του έδωσες χριστουγεννιάτικο δώρο. Τα νέα της «εκχειρίας» αποσιωπήθηκαν από τον τύπο εκατέρωθεν, μέχρι που τα έβγαλε στη φόρα η (τότε ακόμα ουδέτερη) αμερικανική εφημερίδα «Τάϊμς» της Νέας Υόρκης. Το επόμενο Πάσχα του 1915 απειλήθηκαν στρατοδικεία για κάθε απόπειρα «συναδέλφωσης με τον εχθρό» σαν ισοδύναμη με προδοσία. Και το πυροβολικό διατάχθηκε να βάλλει συνέχεια το βράδυ της Ανάστασης.

Τα γεγονότα των Χριστουγέννων 1914 δεν επαναλήφθηκαν ποτέ τα επόμενα τρία Χριστούγεννα του Μεγάλου Πολέμου.

Η γαλλική ταινία *Joyeux Noël* του Christian Carion (2005) έχει ως θέμα την χριστουγεννιάτικη ανακωχή του 1914.